

Fra: Roy Malvin Langåker <roy.malvin.langaker@miljodir.no>
Sendt: 22. april 2015 15:29
Til: Grønbech Tonje Aars
Emne: SV: Høring - Søknad om å fravike manøvreringsreglementet i smoltsesongen på Laudal kraftverk i Mandalsvassdraget

Hei!

Høring av søknad om fravik av manøvreringsreglementet for Laudal kraftverk

Prosjektet skal kartlegge smoltens bevegelser i tre dimensjoner (3D) foran inntaket til Laudal kraftverk. Denne tredimensjonale kartleggingen av smoltens bevegelser, vil bli sammenholdt med etablerte hydrauliske modeller som gir informasjon om retning og strømhastigheter der smolten til enhver tid befinner seg. I tillegg vil disse studiene bli støttet av andre undersøkelser som bl.a. smolthjul og videoovervåkning av fiskevandring opp og ned minstevannføringsløpet.

Prosjektet vil gi ny og mer detaljert kunnskap om smoltvandring i forhold til strømningsmønster foran kraftverksinntaket. Målet med dette arbeidet er i følge Agder Energi Vannkraft as å oppnå at tilnærmet 100% av nedvandrende smolt og vinterstøing/utgytt fisk skal ha en normal vandring ned minstevannføringsløpet. Prosjektet vil være et viktig supplement til eksisterende kunnskap om smoltens valg av utvandringsrute. Søknaden er i tråd med manøvreringsbestemmelsene kapittel II punkt 3 der det åpnes for at det skal være anledning til å fravike vannfordelingen ved gjennomføring av undersøkelser og forsøk når dette på forhånd er godkjent av NVE.

Ved å gjennomføre dette på andre fordelinger av vannet enn 50:50 mellom kraftverk og minstevannføringsløp men med begrensninger vist til i søknaden, er det mulig å se på endringer i adferd og evt identifisere terskelverdier i dette forholdet. Dette er kunnskap som kan brukes til å optimalisere tiltak for å øke andelen smolt som vandrer minstevannføringsløpet. Smoltadferd og vandring foran kraftverksinntaket vil også gi informasjon som kan brukes til å vurdere supplerende tiltak. Dette kan være en såkalt smoltkanal som vurderes eller montering av ny varegrind med lysåpning som fysisk hindrer smolt i å gå inn i kraftverksinntaket eller andre tiltak. Det er også presisert at kunnskapen som kommer ut av dette prosjektet vil ha overføringsverdi til andre vassdrag med tilsvarende problemstillinger. Dette vil også inngå som en del av NFR prosjektet SafePass der Laudal kraftverk i Mandalselva er valgt ut som studielokalitet.

Vi ser Fylkesmannens bekymring for økt dødelighet av smolt under forsøkene, og forventer at forsøkene utøves med forsiktighet i forhold til dette. Både Mandalselva elveeierlag og Fylkesmannen påpeker at det bør vurderes å forlenge prøveperioden for å få flere år uten endring av gjeldende manøvrering i smoltperioden. I tillegg til resultatene fra 2015 og 2016 med endret manøvrering, har en 2014 med gjeldene manøvrering og mulighet for tilsvarende i 2017 og 2018.

NINA argumenterer for å kunne designe et best mulig avbøtende tiltak, er det under undersøkelsene i 2015 og 2016 ønskelig å skaffe utfyllende kunnskap om smoltens adferd under fordelinger av vannet mellom minstevannføringsløp og kraftverk som avviker fra manøvreringsreglementet. Det er lagt opp til å justere dette i forhold til aktuell vårvannføring og årlig variasjon i smoltutvandring. Miljødirektoratet mener det er nyttig å få ny kunnskap som både gir en bedre forståelse av effekten av dagens manøvrering for smolt og med noe avvik fra denne. Dette ut fra et mål om å få bedre forståelse av hva som skal til for å få smolten og vinterstøingen til å vandre minstevannføringsløpet. Denne kunnskapen vil både gi grunnlag for å vurdere eventuelle behov for justering av manøvreringen og iverksette supplerende tiltak i form av attraksjon eller fysisk barriere. Det er også nyttig at resultatene kan ha overføringsverdi til andre vassdrag.

På bakgrunn av dette vil Miljødirektoratet anbefale at NVE godkjenner søknaden.

Mvh

Roy M. Langåker

Fra: Grønbech Tonje Aars [mailto:tagr@nve.no]

Sendt: 20. april 2015 14:55

Til: Roy Malvin Langåker

Emne: Høring - Søknad om å fravike manøvreringsreglementet i smoltsesongen på Laudal kraftverk i Mandalsvassdraget

Til Miljødirektoratet v/Roy Langåker

NVE har mottatt søknad fra Agder Energi Vannkraft AS (AEVK), der de ber om å midlertidig få fravike fra manøvreringsreglementet for Laudal kraftverk. AEVK ønsker å slippe mindre vann forbi kraftverket enn angitt i reglementet enkelte dager, men vannføringen forbi kraftverket vil ikke underskride 20 % av totalvannføringen, og aldri mindre enn 6 m³/s.

Søknaden gjelder **smoltperioden 2015 og 2016**. AEVK begrunner søknaden med at de (i samarbeid med NINA) ønsker å gjøre undersøkelser og forsøk som kan bedre overlevelsen av smolt, og legge ytterligere grunnlag for en fremtidig manøvrering av Laudal kraftverk i smoltperioden.

I manøvreringsreglementet til Laudal kraftverk står det at reglementet for smoltslipp kan fravikes ved gjennomføring av undersøkelser og forsøk når dette på forhånd er godkjent av NVE.

Vedlagt er søknad om endret slippregime i smoltperioden i 2015 og 2016 forbi Laudal kraftverk. Vedlagt er også et notat fra Torbjørn Forseth som gjør rede for bakgrunnen for søknaden og en NINA rapport som redegjør for tidligere smoltforsøk.

Vi hadde satt veldig stor pris på en tilbakemelding på e-post fra dere **i løpet av denne uken**.

Fylkesmannen i Vest-Agder har i epost av 08.04.2015 uttalt følgende i saken:

«Vi viser til e-post mottatt 16.3.2015.

NVE har i e-posten sendt søknad fra Agder Energi Vannkraft om fravik av manøvreringsreglementet for Laudal kraftverk på høring. Søknaden gjelder smoltperioden 2015 og 2016. Søknaden er begrunnet med at regulanten ønsker å gjøre undersøkelser og forsøk som kan bedre overlevelsen av smolt samt legge grunnlag for framtidig manøvrering av Laudal kraftverk i smoltperioden.

*Fylkesmannen er bekymret for om studiet vil medføre økt smolttap. For å akseptere fraviket i manøvreringsreglementet understreker vi at dette ikke må skje, jf. garantien i notatet fra NINA av 5.3.2015 («Vi vil med utgangspunkt i eksisterende utvandringsmodeller (for tidspunkt og rutevalg) kunne sikre at antallet smolt som unngår turbinpassasjer blir **minst like høy** som med gjeldende slippregime».)*

Vi ser at søknaden er i tråd med manøvreringsbestemmelsene kapittel II punkt 3 der det åpnes for at det skal være anledning til å fravike vannfordelingen ved gjennomføring av undersøkelser og forsøk når dette på forhånd er godkjent av NVE. Vi forutsetter imidlertid at det også gjennomføres undersøkelser og forsøk uten manipulering med vannslippet, dvs. at det skaffes erfaring med utgangspunkt i foreliggende bestemmelser. Det vil etter vårt syn være naturlig at varigheten på reguleringsbestemmelsene forlenges tilsvarende det antall år der vannslippet har vært manipulert.

Vi forutsetter at søknaden er forelagt Miljødirektoratet.»

Mandalselva Elveeiarlag har i epost av 09.04.2015 uttalt følgende:

«Vi viser til høring i forbindelse med Agder Energi Vannkraft AS sin søknad om å midlertidig få fravike fra manøvreringsreglementet for Laudal kraftverk. Søknaden gjelder smoltperioden 2015 og 2016. AEV ønsker å slippe mindre vann forbi kraftverket enn angitt i prøvereglementet noen

dager (ikke under 20 % av total vannføring, og ikke mindre enn 6 m³/s). Styret i Mandalselva Elveeigarlag (ME) har diskutert saken.

AEV sin hensikt er å bedre smoltoverlevelse og legge ytterligere grunnlag for fremtidig manøvrering av Laudal kraftverk. Dette er mål ME deler med AEV.

ME er i utgangspunktet noe skeptisk til å støtte en justering av manøvreringsbestemmelsene i det som allerede er en prøveperiode, selv om det åpnes for det i bestemmelsen pkt 3. I notat fra NINA angående forsøkene påpekes at "antallet smolt som unngår turbinpassasjer blir minst like høy som med gjeldene slippregime". Dersom dette innfris er vi selvsagt positive til tiltaket. I praksis har en vel hittil ikke fått testet det foreløpige vannføringsregime mht smoltutvandring i en "normalsesong" for vannføring? Vi er derfor noe usikre på om en kjenner nivået på smoltutvandring godt nok. Om det skulle vise seg at antall smolt som unngår turbinpassasje blir redusert i forhold til NINA s antakelser, bør NVE vurdere om ikke den 5 årige prøveperioden med manøvreringsbestemmelser fra 2013 bør utvides med 2 år når det gjelder smoltutvandringsperioden dersom AEV sin søknad behandles positivt.»

Med hilsen,

Tonje Aars Grønbech

Førstekonsulent

Konsesjonsavdelingen

Seksjon for vassdragskonsesjon

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Telefon: 09575 / direkte: 22 95 92 06 / mobil: 922 47 898

E-post: nve@nve.no / direkte: tagr@nve.no

www.nve.no

